

Základní škola Havířov Město Žákovská 1/1006 okres Karviná

+420 596 411 046

www.zakovska-havirov.cz

zs.zakovska@volny.cz

Preventivní program školy pro školní rok 2021/2022

Obsah

1. Úvod	3
2. Charakteristika školy	4
3. Vyhodnocení PPŠ za školní rok 2019/2020	5
4. Přehled základní legislativy v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže	6
PŘESTUPKY	8
Výchovná opatření	12
5. Personální zajištění.....	18
6. Cíle	19
7. Zásady, formy a realizace PPŠ	22
8. Realizace preventivního programu na jednotlivých stupních školy	23
10. Spolupráce a Kontakty.....	28

1. Úvod

Školní preventivní program vychází z pokynů Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019 – 2027.

V současné době se stala problematika rizikového chování u dětí celospolečenským problémem. Úkolem školy je nejen předávání vědomostí a dovedností, ale také naučit žáky činnosti potřebné pro praktický život. Je nutné, abychom formovali ucelenou osobnost žáka, který přiměřeně svému věku dělá správná rozhodnutí a zodpovědně přistupuje ke svému zdraví, nakládá rozumně se svým volným časem a zvládá základní sociální dovednosti tolik potřebné při řešení každodenních problémů.

Naše škola připravuje komplexní program prevence sociálně patologických jevů, který je určen pro žáky, pedagogické i nepedagogické pracovníky školy, rodiče a širokou veřejnost.

2. Základní údaje o škole a kontakty:

Vedení školy	Telefon	Email
Mgr. Dan Stankuš ředitel školy	596 411 046 739 594 037	dan.stankus@zakovska-havirov.cz
Mgr. Dana Kusinová zástupkyně pro I. stupeň	596 411 046 739 594 037	dana.kusinova@zakovska-havirov.cz
Mgr. Lubor Suder zástupce pro II. stupeň	739 594 042	lubor.suder@zakovska-havirov.cz

Školské poradenské pracoviště		
Mgr. Valentína Srkalová výchovný poradce	739 594 042	valentina.srkalova@zakovska-havirov.cz konzultační hodiny: čtvrtek 14:00-15:00
Mgr. Věra Kubíková speciální pedagog	596 411 046 739 594 037	vera.kubikova@zakovska-havirov.cz konzultační hodiny: čtvrtek 14:00-15:00
Mgr. Daniela Navrátilová metodik prevence	739 594 042 775 614 449	daniela.navratilova@zakovska-havirov.cz konzultační hodiny: čtvrtek 14:00-15:00

2. Charakteristika školy

Naše škola sídlí na ulici Žákovská 1/1006 v Havířově. V letošním školním roce je navštěvuje 453 žáků. Škola je rozdělena na dva stupně, které mají svou vlastní budovu. Tyto budovy jsou spojeny tunelem. Mezi oběma budovami je také střední trakt, kde se nachází učebna HV, PV, školní jídelna a družina. Tento střední trakt má svůj vlastní vchod, tak jako i oba dva stupně. Za oběma budovami jsou malá atria, která jsou využívána k výuce venku. Na druhém stupni také vznikla na pozemku školy učebna v přírodě, která čeká na své dovybavení. Škola disponuje také velkým sportovním hřištěm za školou. V okolí školy je také lesopark se sportovním vyžitím. Škola má třídy zaměřené na tělesnou výchovu nebo hudbu, zpěv a koncertní činnost. Dvakrát do roka pořádá samostatný koncert žáků s pěveckou, hudební, pohybovou a taneční náplní. Pracují zde tři pěvecké sbory, které se zúčastňují vystoupení, soutěží, přehlídek a festivalů. Nabízíme možnost výměnných akcí se školou podobného zaměření. Ve školním roce 2007/2008 jsme navázali partnerství se školou ze slovenského Klokočova. Pořádáme výměnné kulturní či sportovní akce.

Citlivý přístup ke kultuře a umění podporujeme pravidelnými návštěvami výstav v galériích a výstavních místnostech města Havířova. Využíváme keramické dílny ve škole. Pestrou výtvarnou a rukodělnou činností se vyznačuje i naše školní družina. Velkou snahou školy je zkvalitnění tělesné výchovy na škole. Pro tento účel byly rekonstruovány obě tělocvičny, proběhla generální oprava školního hřiště a byla vybudována nová sportovní hala. Naše škola má 20 odborných učeben, které jsou zrekonstruované, vybavené moderními prostředky. Na naší škole jsou také odborné učebny s interaktivními tabulemi, nová učebna výtvarné výchovy, moderní knihovna a mnoho dalších. V prostorách chodby 2. patra na II. stupni byl vybudován přednáškový sál, který je využíván k projekci při projektových dnech, ale i během výuky.

Velkým problémem je fakt, že v okolí školy se nacházejí velká nákupní centra, ve kterých se žáci velice často potkávají, tráví tam spoustu času. Občas dochází také ke konzumaci alkoholu a kouření tabáku či marihuany.

3. Vyhodnocení PPŠ za školní rok 2019/2020

Tento školní rok byl poznamenán Covidovou situací. Škola promptně zareagovala a během uzavření škol probíhala distanční online výuka s pevným rozvrhem všech tříd. Tato výuka se uskutečnila na platformě Google Classroom. Toto webové rozhraní se tak osvědčilo, že i ve školním roce 2021/2022 ji vyučující budou stále využívat i při běžné distanční výuce.

Avšak při distanční výuce jsme narazili na problém záškoláctví. Jelikož to byla pro všechny nová situace, tak jsme se zpočátku nepřítomnost na hodinách snažili tolerovat. V druhém pololetí jsme však docházku striktně vyžadovali, vedli absenci v elektronických třídních knihách. Takto vyvstal tedy problém neomluvených hodin. Jeden žák z deváté třídy, který s neomluvenou absencí měl velký problém již v prvním pololetí (88 neomluvených hodin), měl ve druhém pololetí neomluvenou absenci 155 hodin. Vše bylo řešeno s matkou, s OSPODEM i s Policií ČR. U ostatních tak velká absence nebyla. Ale celkově přístup ke vzdělání během distanční výuky u žáků upadal. Ztráceli motivaci ke vzdělání, chyběla socializace ve třídě a v okolí a to se velmi negativně na nich podepsalo. Ukázalo se to při návratu do školy. Ukázaly se velké rozdíly mezi jednotlivci tříd co se vzdělání a vědomostí týče. Ti, kteří pracovali svědomitě, neměli problém navázat na to ve škole. U těch ostatních se tento problém vyskytl. Proto především třídní učitelé pracovali na opětovném stmelení kolektivu a dobrém klimatu třídy.

Po návratu do školy jsme řešili také nevhodné chování vůči spolužákům, hrubé porušování vnitřního řádu školy – kouření na toaletách, nevhodné chování vůči vyučujícím a dalším zaměstnancům školy. Vše bylo vždy řádně projednáno s žáky a jejich zákonnými zástupci.

V tomto školním roce také neproběhly besedy, které byly naplánovány s Centrem Prevence Havířov. Proto jsme se domluvili na dalším postupu a strukturu besed na letošní školní rok jsme upravili tak, aby byla obsažena i témata, na které v loňském školním roce nedošlo.

4. Přehled základní legislativy v oblasti prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže

Legislativa pro školní metodiky prevence

(Moravskoslezský kraj – aktualizováno k 23. prosinci 2019)

Přehled základní legislativy:

ze **Školského zákona 561/2004** novela školského zákona a některých dalších zákonů vyhlášené pod č. 82/2015 Sb.

Co nás zajímá:

§ 21 práva žáků, studentů a zákon. zástup. dětí a nezletilých žáků

Odst. (1) Žáci a studenti mají právo: na vzdělávání, informace o výsledcích, atd.

Odst. (3) Na informace podle odstavce (1) mají právo i zákonní zástupci

§22 povinnosti žáků, studentů, zákon. zást. dětí a nezletilých žáků

Odst. (1) Žáci jsou povinni

a) řádně docházet do školy a vzdělávat se

b) dodržovat školní řád a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a škol. zař. k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni

c) Plnit pokyny pedagog. pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním a vnitřním řádem

odst. (3) Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

c) Informovat školu a škol. zařiz. o změně zdravotní způsobilosti, zdravot. obtížích žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít závažný průběh na vzdělávání.

§ 22a - Práva pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo:

a) na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí, žáků, studentů nebo zákonných zástupců dětí a žáků a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole,

b) aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy,

c) na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné, speciálněpedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti,

d) volit a být voleni do školské rady,

e) na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

§ 22b - Povinnosti pedagogických pracovníků

Pedagogický pracovník je povinen:

a) vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání,

b) chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta,

c) chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních,

- d) svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj,
- e) zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku,
- f) poskytovat dítěti, žáku, studentovi nebo zákonnému zástupci nezletilého dítěte nebo žáka informace spojené s výchovou a vzděláváním.

§29 bezpečnost a ochrana zdraví ve školách

Odst. (1) Školy a škol. zař. jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování škol. služeb povinny přihlížet k základním fyziolog. potřebám dětí, žáků a studentů a **vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociál. patolog. jevů**

Odst. (2) Školy a školská zařiz. zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků, a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečí a ochrany zdraví.

§ 30 Školní řád, vnitřní řád a stipendijní řád

(1) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád. Školní řád a vnitřní řád upravuje

- a) podrobnosti k výkonu práv a povinností dětí, žáků, studentů a jejich zákonných zástupců ve škole nebo školském zařízení a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů se zaměstnanci ve škole nebo školském zařízení,
- b) provoz a vnitřní režim školy nebo školského zařízení,
- c) podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků nebo studentů a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
- d) podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

(2) Školní řád obsahuje také pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů.

(3) Školní řád nebo vnitřní řád může omezit nebo zakázat používání mobilních telefonů nebo jiných elektronických zařízení dětmi, žáky nebo studenty, s výjimkou jejich používání v nezbytném rozsahu ze zdravotních důvodů (účinné od 11. 7. 2020).

(4) Školní řád nebo vnitřní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole nebo školském zařízení, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance, žáky a studenty školy nebo školského zařízení a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých dětí a žáků.

(5) Ředitel střední nebo vyšší odborné školy může se souhlasem zřizovatele vydat stipendijní řád, podle něhož lze žákům a studentům poskytovat prospěchové stipendium.

(6) Ředitel střední nebo vyšší odborné školy může se souhlasem zřizovatele vystupovat jako zprostředkovatel smlouvy mezi žákem nebo studentem starším 15 let na jedné straně a právnickou či fyzickou osobou na druhé straně, ve které se za sjednaných podmínek právnická či fyzická osoba zaváže poskytovat žákovi či studentovi příspěvek na výuku či studium a žák či student se zaváže po ukončení výuky či studia uzavřít s určenou právnickou či fyzickou osobou pracovní poměr související s oborem jeho výuky či studia, a v tomto pracovním poměru setrvat po sjednanou dobu, nebo vrátit poskytnuté příspěvky⁵²). Žák střední školy, který dovršil patnáct let a ukončil povinnou školní docházku, se může zavázat smlouvou podle věty první; smlouva podle věty první uzavřená nezletilým žákem je neplatná, jestliže k jejímu uzavření nedal souhlas zákonný zástupce žáka.

§ 31 výchovná opatření

Odst. (1)

(1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy dalších kázeňských opatření a podmínky pro udělování a ukládání těchto dalších kázeňských opatření a pochval nebo jiných ocenění.

(2) Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. V případě zvláště závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem ředitel vyloučí žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. To neplatí pro zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy a zařízení pro preventivně výchovnou péči podle zákona upravujícího ústavní a ochrannou výchovu a preventivně výchovnou péči. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

(3) Zvláště hrubé opakované slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči zaměstnancům školy nebo školského zařízení nebo vůči ostatním žákům nebo studentům se považují za zvláště závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

(4) O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu.²¹⁾ O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák nebo student přestává být žákem nebo studentem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

(5) Dopustí-li se žák nebo student jednání podle odstavce 3, oznámí ředitel školy nebo školského zařízení tuto skutečnost orgánu sociálně-právní ochrany dětí, jde-li o nezletilého, a státnímu zastupitelství do následujícího pracovního dne poté, co se o tom dozvěděl.

PŘESTUPKY

§ 182a

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) jako zákonný zástupce

1. nepřihlásí dítě k zápisu k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4,

2. nepřihlásí dítě k povinnému předškolnímu vzdělávání podle § 34a odst. 2,

3. zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka nebo o povinné předškolní vzdělávání dítěte,

b) jako osoba, která přišla do styku s informacemi veřejně nepřístupnými, poruší povinnost mlčenlivosti o informacích veřejně nepřístupných podle § 80b odst. 4, nebo

c) jako osoba odpovědná za přijetí nebo splnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných při inspekční činnosti podle § 174 odst. 2 písm. b), c) a d) ve lhůtě stanovené Českou školní inspekcí tato opatření nepřijme nebo je nesplní.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu až do 5000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. b) lze uložit pokutu až do 500000 Kč. Za přestupek podle odstavce 1 písm. c) lze uložit pokutu až do 50000 Kč.

(3) Přestupky podle odstavce 1 písm. b) v prvním stupni projednává ministerstvo.

(4) Přestupky podle odstavce 1 písm. c) v prvním stupni projednává Česká školní inspekce. Pokuty za tyto přestupky vybírá a vymáhá Česká školní inspekce.

Vyhláška 256/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb. – o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.

§15 odst. (1)- Při použití klasifikace se chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1- velmi dobré,
- b) 2- uspokojivé,
- c) 3- neuspokojivé.

§17

Odst. (3)- při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele
- b) důtka třídního učitele
- c) důtka ředitele školy (uložení pouze po projednání na pedagog. radě)

Novelizace navazujících právních předpisů (Vyhláška č. 72/2005 Sb.) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních – Vyhláška 197/2016 Sb., s účinností od 1. 9. 2016

Anotace - směrem k prevenci:

Obsah poradenských služeb (§ 2, písm. d), kromě jiných činností se jedná o:

prevenci a řešení vzdělávacích a výchovných obtíží, prevenci různých forem rizikového chování a dalších problémů souvisejících se vzděláváním a s motivací k překonávání problémových situací.

Poradna §5 :

Odst. (1) Poradna poskytuje služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků.

Odst. (3) Poradna (kromě jiného):

- i) poskytuje metodickou podporu škole a školskému zařízení při poskytování poradenských služeb a podpůrných opatření,
- l) prostřednictvím metodika prevence zajišťuje prevenci rizikového chování, realizaci preventivních opatření a koordinaci školních metodiků prevence.

§7(1) ředitel základní, střední a vyšší odborné školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole **školním poradenským pracovištěm**, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a ŠMP, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem...

§7 (2) ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na:

- a) poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- b) sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
- c) prevenci školní neúspěšnosti,
- d) kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- e) podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- f) podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- g) průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- h) včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů
- i) předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- j) průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
- k) metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- l) spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- m) spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

§ 7 (3)

Škola zpracovává a uskutečňuje **program poradenských služeb ve škole**, který zahrnuje popis a vymezení rozsahu činností pedagogických pracovníků uvedených v odstavci 1, preventivní program školy včetně strategie předcházení školní neúspěšnosti, šikaně a dalším projevům rizikového chování.

Příloha č. 3 Standardní činnosti školy

Standardní činnosti výchovného poradce

Standardní činnosti školního metodika prevence

Standardní činnosti školního psychologa

Standardní činnosti speciálního pedagoga

Vyhláška č. 27/2016 Sb. – o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných – s účinností od 1. 9. 2016 - cílem je vytváření rovných podmínek a příležitostí ve vzdělávání - nahrazuje Vyhlášku č. 73/2005 Sb.,

Vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Vyhláška č. 458/2005 Sb., kterou se upravují podrobnosti o organizaci výchovně vzdělávací péče ve střediscích výchovné péče.

Vyhláška č. 438/2006 Sb., kterou se upravují podrobnosti výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy ve školských zařízeních

➤ Specializační činnost a specializační příplatek

Zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce

§ 133 Specializační příplatek pedagogického pracovníka

Pedagogickému pracovníkovi, který vedle přímé pedagogické činnosti vykonává také specializované činnosti, k jejichž výkonu jsou nezbytné další kvalifikační předpoklady, se poskytuje příplatek ve výši 1 000 až 2 000 Kč měsíčně.

Zákon 317/2005 Sb. O Dalším vzdělávání pedagogických pracovníků (...)

§ 9 Studium k výkonu specializovaných činností

Novela zákona 359/1999 Sb., o sociální právní ochraně dětí, provedená zákonem č. 401/2012 Sb. - o provedení některých ustanovení zákona o sociálně – právní ochraně dětí

§1 – Sociálně právní ochranou dětí se rozumí zejména

- a) Ochrana práva dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu,
- b) Ochrana oprávněných zájmů dítěte, včetně ochrany jeho jmění,
- c) Působení směřující k obnovení narušených funkcí rodiny

§ 6

Sociálně právní ochrana se zaměřuje zejména na děti,

- a) jejichž rodiče

1. zemřeli

2. neplní povinnosti plynoucí z rodičovské zodpovědnosti

3. nevykonávají nebo zneužívají práva plynoucí z rodičovské zodpovědnosti

b) Které byly svěřeny do výchovy jiné fyzické osoby než rodiče, pokud tato osoba neplní povinnosti plynoucí ze svěření dítěte do jejich výchovy;

c) Které vedou zahálčivý nebo nemravný život spočívající zejména v tom, že zanedbávají školní docházku, nepracují, i když nemají dostatečný zdroj obživy, požívají alkohol nebo jiné návykové látky, jsou ohroženi závislostí, žijí se prostitutkami, spáchaly trestný čin nebo, jde-li o děti mladší 15-ti let, spáchaly čin, který by byl jinak trestným činem, opakovaně nebo soustavně páchají přestupky nebo jinak ohrožují občanské soužití;

d) které se opakovaně dopouští útěků od rodičů nebo jiných fyz. osob odpovědných za výchovu dítěte

e) na kterých byl spáchán trestný čin, ohrožující život, zdraví, jejich lidskou důstojnost, mravní život nebo jmění, nebo je podezřeni ze spáchání takového činu;

Pokud tyto skutečnosti trvají po takovou dobu nebo jsou takové intenzity, že nepříznivě ovlivňují vývoj dětí nebo jsou anebo mohou být příčinou nepříznivého vývoje dětí.

§7 (2) každý je oprávněn upozornit OSPOD na porušení povinností nebo zneužití práv vyplývajících z rodičovské zodpovědnosti (§6)

§8

- 1) Dítě má právo požádat orgány sociálně- právní ochrany dítěte a zařízení sociálně právní ochrany, státní orgány, kterým podle zvláštních právních předpisů (7) přísluší ochrana práv a oprávněných zájmů dítěte, pověřené osoby, školy a školská zařízení a zdravotnická zařízení o pomoc při ochraně svého života a dalších svých práv, tyto orgány, právnické a fyzické osoby a pověřené osoby jsou povinny poskytnout dítěti odpovídající pomoc.

Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí rodičů nebo jiných osob odpovědných za výchovu dítěte.

§10 (1) Obecný úřad je povinen

- a) Vyhledávat děti uvedené v §6
- b) Působit na rodiče, aby plnili povinnosti vyplývající z rodičovské zodpovědnosti
- c) Projednat s rodiči odstranění nedostatků ve výchově dítěte
- d) Projednat s dítětem nedostatky v jeho chování
- e) Sledovat, zda na základě kontrolních opatření zamezeno v přístupu dětí do prostředí, které je z hlediska jejich vývoje a výchovy ohrožující.

§10 (e) Obecný úřad je povinen

Pořádat případové konference pro řešení konkrétních situací ohrožených dětí a jejich rodin a to ve spolupráci s rodiči, se zástupci škol a škol. Zařiz., Policie ČR, státních zástupců, pracovníků ve zdravot. a dalších odborníků.....

§10

(4) – státní orgány, pověřené osoby, školy, školská zařízení a zdravotnická zařízení, popřípadě další zařízení určená pro děti jsou povinny oznámit obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností skutečnosti, které nasvědčují tomu, že jde o děti uvedené v §6 (1), a to bez zbytečného odkladu po tom, kdy se takové skutečnosti dozví.

§57

(1) „zaměstnanci OSPOD jsou povinni zachovat mlčenlivost o osobě, která upozornila OSPOD na skutečnosti (§7).“

Výchovná opatření

§ 13

(1) Vyžaduje-li to zájem na řádné výchově dítěte, může obecní úřad obce s rozšířenou působností

- a) napomenout vhodným způsobem dítě, rodiče, jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte, popřípadě toho, kdo narušuje řádnou péči o dítě,
- b) stanovit nad dítětem dohled a provádět jej za součinnosti školy, popřípadě dalších institucí a osob, které působí zejména v místě bydliště nebo pracoviště dítěte,
- c) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte omezení bránící působení škodlivých vlivů na výchovu dítěte, zejména zákaz určitých činností, návštěv určitých míst, akcí nebo zařízení nevhodných vzhledem k osobě dítěte a jeho vývoji, nebo
- d) uložit dítěti, rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu dítěte povinnost využít odbornou poradenskou pomoc nebo uložit povinnost účastnit se prvního setkání se zapsaným mediátorem v rozsahu 3 hodin nebo terapie; ustanovení § 12 odst. 1 tím není dotčeno.

Neučinil-li tak obecní úřad obce s rozšířenou působností, může o těchto výchovných opatřeních za stejných podmínek rozhodnout soud.

(2) Obecní úřad obce s rozšířenou působností při rozhodování o výchovných opatřeních podle odstavce 1 přihlídně k tomu, že projednávání nedostatků podle § 10 odst. 1 písm. b) až d) nebo uložení povinnosti podle § 12 odst. 1 a 3 nevedlo k nápravě.

(3) Obecní úřad obce s rozšířenou působností může požádat příslušný obecní úřad, aby sledoval, zda jsou dodržována výchovná opatření, o nichž rozhodl.

(4) Obecní úřad obce s rozšířenou působností zruší jím uložené výchovné opatření,

- a) jestliže splní svůj účel, nebo
- b) jestliže nesplní svůj účel; přitom může rozhodnout o uložení jiného výchovného opatření nebo zvolit jiné vhodné opatření sociálně-právní ochrany,
- c) změní-li se poměry; písmeno b) věta za středníkem platí obdobně.

§ 13a

(1) Vyžaduje-li to zájem dítěte a výchovná opatření podle § 13 odst. 1 nevedla k nápravě, může soud dočasně odejmout dítě z péče rodičů nebo jiné osoby odpovědné za výchovu dítěte; přitom dítěti nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt ve

- a)** středisku výchovné péče nebo v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, nebo
- b)** zařízení poskytovatele zdravotních služeb nebo v domově pro osoby se zdravotním postižením.

§ 57

Zaměstnanci v orgánech sociálně-právní ochrany, zaměstnanci kraje zařazení do krajského úřadu, zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu, zaměstnanci obce s rozšířenou působností zařazení do obecního úřadu a zaměstnanci zařízení sociálně-právní ochrany jsou povinni zachovávat mlčenlivost o skutečnostech, se kterými se při provádění sociálně-právní ochrany nebo v přímé souvislosti s tím seznámili, pokud se v tomto zákoně nestanoví jinak....

Zákon 89/2012/Sb. Občanský zákoník – „zákon o rodině“

Nový občanský zákoník mění postavení dítěte-nyní je nikoliv pouze objektem, ale již subjektem práva. Soud má proto povinnost u dítěte nad 12 let věku zjišťovat jeho názor na projednávanou věc.

Posilují práva rodičů, školy mají povinnost odpovídat na dotazy ohledně dítěte oběma rodičům / platí to, pokud nebyli zbaveni rodičovských práv nebo jim tato práva nebyla omezena / a to i tehdy, jsou-li rozvedeni nebo nesezdáni.

Část I. – Obecná část

Osobnost člověka – ochrana §81 - §83

Podoba a soukromí §84 - §90

Část II. – Rodinné právo

§ 865, odst. (1) rodičovská odpovědnost náleží stejně oběma rodičům, leda jí byl zbaven. odst. (2) – rozhodne-li soud o omezení svéprávnosti rodiče, rozhodne zároveň o jeho rodičovské odpovědnosti.

§ 870 Nevykonává-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost řádně a vyžaduje-li to zájem dítěte, soud jeho rodičovskou odpovědnost omezí, nebo omezí její výkon, a zároveň stanoví rozsah tohoto omezení

§ 871 Odst. (1) Zneužívá-li rodič svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon, anebo svoji rodičovskou odpovědnost nebo její výkon závažným způsobem zanedbává, soud jej jeho rodičovské odpovědnosti zbaví.

odst. (2) Spáchal-li rodič proti svému dítěti úmyslný trestný čin, nebo použil-li

- rodič své dítě, které není trestně odpovědní, ke spáchání trestného činu, nebo
- spáchal-li rodič trestný čin jako spolupachatel, návodce, pomocník či
- organizátor trestného činu spáchaného jeho dítětem soud zvlášť posoudí
- nejsou-li důvody pro zbavení rodiče jeho odpovědnosti.

Péče o dítě a jeho ochrana

§ 880 odst. (1) Rodičovskou odpovědnost týkající se osoby dítěte vykonávají rodiče způsobem a v míře odpovídající stupni vývoje dítěte.

§ 883 Rodiče a dítě si jsou povinni pomoci, podporou a ohledem na svou důstojnost.

§ 884 odst. (1) Rodiče mají rozhodující úlohu ve výchově dítěte. Rodiče mají být všestranně příkladem svým dětem, zejména pokud se jedná o způsob života a chování v rodině.

odst. (2) Výchovné prostředky lze použít pouze v podobě a míře, která je přiměřená okolnostem neohrožuje zdraví dítěte ani jeho rozvoj a nedotýká se lidské důstojnosti dítěte.

§ 885 Pečuje-li o dítě jen jeden z rodičů, podílí se na péči o dítě a jeho výchově i manžel nebo partner rodiče dítěte, žije-li s dítětem v rodinné domácnosti. To platí i pro toho, kdo s rodičem

dítěte žije, aniž s ním uzavřel manželství nebo registrované partnerství, žije-li s dítětem v rodinné domácnosti.

§ 886 odst. (1) Žije-li dítě s rodiči nebo s některým z nich v rodinné domácnosti a je-li o ně řádně pečováno, podílí se i ono na péči o chod domácnosti. Tato povinnost dítěte zaniká zároveň s poskytováním výživy rodičů dítěti.

odst. (2) Dítě se podílí na péči o chod rodinné domácnosti vlastní prací, popřípadě peněžitými příspěvky, má-li vlastní příjem anebo *oběma způsoby*.

§890 rodiče jsou povinni si vzájemně sdělit vše podstatné, co se týká dítěte a jeho zájmů.

Novela zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních, z roku 2012 (č.333/2012) Sb.

Zákon č. 106/2011, kterým se mění zákon č.167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, v platném znění

Zákon č. 65/2017 Sb. Zákon o ochraně zdraví při změně před škodlivými účinky návykových látek (31. 7. 2017) plně nahrazuje zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 135/2006 Sb., na ochranu před domácím násilím (účinnost od 1. ledna 2007)

Zákon č. 218/2003 Sb., O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)

§1 odst. (1) – zákon upravuje podmínky odpovědnosti mládeže za protiprávní činy uvedené v trestním zákoníku, opatření ukládaná za takové činy, postup, rozhodování a výkon soudnictví ve věcech mládeže

odst. (2) – projednáváním protiprávních činů, kterých se dopustili děti mladší patnácti let a mladiství, se sleduje, aby se na toho, kdo se takového činu dopustil, užilo opatření, které účinně přispěje k tomu, aby se nadále páčání protiprávního činu zdržel a našel si společenské uplatnění odpovídající jeho schopnostem a rozumovému vývoji...

§10 – Druhy opatření:

a) Výchovná opatření:

- dohled probačního úředníka
- Probační program
- Výchovné povinnosti
- Výchovná omezení
- Napomenutí s výstrahou

b) Ochranná opatření:

- ochranné léčení
- zabezpečovací detence
- ochranná výchova

c) Trestní opatření:

- obecně prospěšné práce,
- peněžitě opatření,
- peněžitě opatření s podmíněným odkladem výkonu,
- propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty,
- zákaz činnosti,
- vyhoštění,
- domácí vězení,
- zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce,
- odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu (podm. odsouz.),
- odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu s dohledem,
- odnětí svobody nepodmíněné

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákon

Trestné činy proti zdraví

- § 146 ublížení na zdraví

Trestné činy proti svobodě

- § 171 Omezování osobní svobody
- § 175 Vydírání
- § 176 Omezování svobody vyznání
- § 177 Útisk

Trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství

- § 180 Neoprávněné nakládání s osobními údaji
- § 181 Poškození cizích práv
- § 182 Porušení tajemství dopravovaných zpráv
- § 183 Porušení tajemství listin a jiných dokumentů uchovávaných v soukromí
- § 184 Pomluva

Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti

- § 185 Znásilnění
- § 186 Sexuální nátlak
- § 187 Pohlavní zneužívání
- § 191 Šíření pornografie
- § 192 Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií
- § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie

Trestné činy proti rodině a dětem

- § 201 ohrožování výchovy dítěte
Odst. (1) – Kdo, byť i z nedbalosti, ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že
 - a) Svádí ho k zahálčivému nebo nemravnému životu,
 - b) Umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život,
 - c) Umožní mu opatrovat pro sebe nebo pro jiné prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo
 - d) Závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti.Odst. (2) kdo umožní být i z nedbalosti, dítěti hru na výherním hracím přístroji, který je vybaven technickým zařízením, který ovlivňuje výsledek hry a které poskytuje možnost peněžitě výhry.
- § 202 Svádění k pohlavnímu styku.
- § 204 Podání alkoholu dítěti – kdo dítěti ve větší míře nebo opakovaně prodá, podá nebo poskytne dítěti alkohol, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

Trestné činy proti majetku

- § 228 Poškození cizí věci
- § 230 Neoprávněný přístup k počítačovému systému a nosiči informací
- § 231 Opatření a přechovávání přístupového zařízení a hesla k počítačovému systému a jiných takových dat
- § 232 Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti

Trestné činy obecně ohrožující

- § 287 Šíření toxikomanie

Trestné činy narušující soužití lidí

- § 352 Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci
- § 353 Nebezpečné vyhrožování
- § 354 Nebezpečné pronásledování - Stalking
- § 355 Hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob
- § 356 Podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod
- § 357 Šíření poplašné zprávy
- § 358 Výtržnictví

Některé další formy trestné součinnosti

- **§367 nepřekážení trestného činu**
- **§368 neoznámení trestného činu**

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád)

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Přestupkem je zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti

- § 5 - věk a nepříčetnost

odst. (1) – za přestupek není odpovědný, kdo v době jeho spáchání nedovršil patnáctý rok svého věku

- § 49 Přestupky proti občanskému soužití,

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch,

- e) působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav anebo pro jeho stav manželský nebo rodinný.

- (2) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) lze uložit pokutu do 5000 Kč a za přestupek podle odstavce 1 písm. b) až e) pokutu do 20000 Kč.

- V případě obtěžování prostřednictvím mobilních telefonů může jít o přestupek dle §119 zákona o elektronických komunikacích – zákon 127/2005Sb., kdy pachatel vůči oběti uskutečňuje zlomyslné a obtěžující volání.

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) uskutečňuje zlomyslná volání,

- (7) Za přestupek podle odstavce 1 písm. a) až d) a f) až m) a za přestupek podle odstavců 2 až 6 lze uložit pokutu do 100 000 Kč.

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 257/2000 Sb., o probační a mediační službě

Zákon 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích

- § 67 Identifikace zlomyslných nebo obtěžujících volání
- § 93 Zneužití elektronické adresy odesílatele

Zákon 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů.

- §10 - Při zpracování osobních údajů správce a zpracovatel dbá, aby subjekt údajů neutrpěl újmu na svých právech, zejména na právu na zachování lidské důstojnosti, a také dbá na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života subjektu údajů.
- §44 - (2) Fyzická osoba se jako správce nebo zpracovatel dopustí přestupku tím, že při zpracování osobních údajů
- c) shromažďuje nebo zpracovává osobní údaje v rozsahu nebo způsobem, který neodpovídá stanovenému účelu [§ 5 odst. 1 písm. d), f) až h)],
- §44a - (3) Za přestupek podle odstavce 1 spáchaný tiskem, filmem, rozhlasem, televizí, veřejně přístupnou počítačovou sítí nebo jiným obdobně účinným způsobem lze uložit pokutu do 5000000 Kč.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách

STRATEGIE

- **Krajská strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019-2027**

METODICKÉ POKYNY:

- **Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve škole a školských zařízeních MŠMT ČR č.j.: 21 291/2010-28 od. 1. 11. 2010 (přílohy upravované revidované)**
 - 1) Návykové látky – drogy (revize 2018)
 - 2) Rizikové chování v dopravě
 - 3) Poruchy příjmu potravy
 - 4) Alkohol a děti školního věku (revize 2018)
 - 5) Syndrom týraného dítěte – CAN
 - 6) Školní šikanování (revize prosinec 2019)
 - 7) Kyberšikana (revize 2018)
 - 8) Genderově podmíněná šikana a šikana motivovaná homofobie/Homofobie (revize prosinec 2019)
 - 9) Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus (revize prosinec 2019)
 - 10) Vandalismus (revize 2018)
 - 11) Záškoláctví (revize 2018)
 - 12) Krádeže
 - 13) Tabák (revize 2018)
 - 14) Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí
 - 15) Netolismus
 - 16) Sebeпоškozování
 - 17) Nová náboženská hnutí
 - 18) Rizikové sexuální chování
 - 19) Příslušnost k subkulturám
 - 20) Domácí násilí
 - 21) Hazardní hraní
 - 22) Pravidla prevence vzniku problémových žáků u dětí s PAS

- **Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Čj.: 21149/2016.)**
- **Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (Čj.: 25 884/2003-24)**
- **Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (Čj.: 14 423/99-22)**
- **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (Čj.: 10 194/2002-14)**
- **Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT(Čj.: 37 014/2005-25)**
- **Metodické doporučení pro práci s Individuálním výchovným programem (IVýP) v rámci řešení rizikového chování žáků čj. MSMT – 43301/2013 platnost/12/2013/**

5. Personální zajištění

Ředitel školy

- má odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu, sleduje jeho efektivitu a v případě potřeby svolává výchovné komise.

Výchovný poradce

- poskytuje poradenství při řešení školního neúspěchu, výukových problémů, volbě povolání a dalšího vzdělávání žáků, společně s třídními učiteli se podílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a připravuje podmínky pro integraci jednotlivých žáků, navrhuje řediteli školy svolávání výchovných komisí, konzultuje problémy s odbornými pracovišti.

Metodik prevence

- koordinuje přípravy a realizace programů, komunikuje s žáky, rodiči, ostatními pedagogickými pracovníky školy a to především s třídními učiteli, odkazuje na další odborníky, zaměřuje se na zachycování varovných signálů souvisejících s problematikou rizikových projevů chování, účastní se výchovných komisí, spolupracuje s organizacemi v oblasti primární prevence.

Pedagogický sbor

- jednotlivý učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti prevence rizikových projevů chování konzultují s metodikem prevence, výchovnou poradkyní a vedením školy.

Třídní učitelé

- hrají stěžejní roli při naplňování MPP, mapují vztahy ve třídě, vhodnými aktivitami navozují zdravé prostředí v kolektivu, konzultují a úzce spolupracují s metodikem prevence, výchovnou poradkyní, vedením a s ostatními vyučujícími, s rodiči, seznámí žáky s MPP, podílí se na léčbě vztahů v kolektivech, ve kterých se objevila šikana, důsledně postihují v případě porušení VRŠ, komunikují pravidelně s rodiči.

Žáci

- participují na přípravě a realizaci programu, jsou seznámeni s MPP, vědí, kde hledat pomoc, na koho se obrátit.

6. Cíle

Hlavním cílem PPŠ na naší škole je vytvářet pozitivní klima ve škole, minimalizovat kázeňské problémy žáků, projevů šikany a důsledně řešit a postihovat veškeré projevy nevhodného chování žáků, zvláště ty, které jsou zaměřeny vůči spolužákům.

Do systému informování jsou zapojeni všichni rodiče. Zvláštní pozornost je věnována skupinám rodičů tříd, kde se vyskytly negativní jevy jako šikana, nebo výskyt drog. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření, rodičům žáků – agresorů v případech šikany.

MPP má předcházet těmto jevům:

- 1) Návykové látky
- 2) Rizikové chování v dopravě
- 3) Poruchy příjmu potravy
- 4) Alkohol a děti školního věku
- 5) Syndrom týraného dítěte – SCAN
- 6) Školní šikanování
- 7) Kyberšikana
- 8) Genderově podmíněná šikana a šikana motivovaná homofobie/Homofobie
- 9) Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- 10) Vandalismus
- 11) Záškoláctví
- 12) Krádeže
- 13) Tabák
- 14) Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí

- 15) Netolismus
- 16) Sebeпоškozování
- 17) Nová náboženská hnutí
- 18) Rizikové sexuální chování
- 19) Příslušnost k subkulturám
- 20) Domácí násilí
- 21) Hazardní hraní
- 23) Pravidla prevence vzniku problémových žáků u dětí s PAS

Dlouhodobé cíle:

- výchova ke zdravému životnímu stylu, podněcování žáků k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí
- vytváření životních postojů a kvalitního žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilného, xenofobního, rasistického a diskriminačního chování
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí, posilování duševní odolnosti vůči stresu a negativním zážitkům, vybírat efektivní programy primární prevence, podporovat vlastní aktivitu žáků (kulturní, sportovní akce, soutěže, vystoupení)
- včasné rozpoznání rizikové chování žáků mezi sebou, dokázat na ně upozornit a aktivní přístup při hledání způsobů řešení
- vytvoření pedagogického sboru, který bude vzájemně spolupracovat při řešení problémových jevů
- vytváření příjemného a bezpečného klima ve škole
- budování otevřeného vztahu mezi žáky, učiteli a rodiči
- ztotožnění se se zdravým způsobem života
- zavádění metod, které pomohou co nejefektivněji snížit rizikové chování

Střednědobé cíle

- zapojení rodičů do dění školy
- tvorba vlastních projektů primární prevence
- vytvoření a podpora systému víceletého financování pro oblast primární prevence
- naučit žáky rozpoznat projevy rizikového chování a krizové situace, umět v těchto případech vhodně reagovat
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti prevence rizikového chování
- informovat rodiče o plánu primární prevence rizikového chování
- vzdělávat pedagogy v oblasti prevence školního násilí, vedení třídnické hodiny, práce třídního učitele s třídním kolektivem a řešení konfliktních situací mezi žáky, komunikace učitel – žák
- efektivní výuku podporovat exkurzemi, besedami, návštěvami kulturních akcí
- vést žáky k žádoucímu využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání

Krátkodobé cíle

- zmapování potřeb primární prevence
- realizace specifické a nespecifické primární prevence
- budování vztahů mezi žáky
- využívání programů pro boj s šikanou a dalšími rizikovými projevy
- zvýšení povědomí o rizikovém chování

- efektivní preventivní programy
- aktivní přístup všech zúčastněných (ankety, setkávání 1. a 2. stupně, zasílání informací třídních učitelů o výskytu rizikového chování v jednotlivých třídách metodikovi prevence)
- spolupráce se ŠPP, s rodiči
- okamžité předávání informací při zjištění rizikového chování
- průběžné vzdělávání pedagogů, předávání informací ostatním

Zaměření preventivních programů podle cílové skupiny

A. Žáci

Preventivní programy jsou realizovány v průběhu výuky dle věku od 1. - 9. ročníku. PPŠ se snaží především o tyto kompetence žáků: pojmenování rizika spojená s užíváním různých návykových látek, odmítnutí, denní režim, mít právní povědomí v oblasti rizikového chování, umět pojmenovat základní mezilidské vztahy, znát význam harmonických mezilidských vztahů, vhodné způsoby řešení neshod mezi sebou, kooperace a zodpovědnost, vyhledat pomoc, apod. S PPŠ jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci, kopie je umístěna ve sborovně, na www stránkách školy a u ŠMP. Aktuální informace jsou průběžně sdělovány třídním učitelům. Rodiče budou seznámeni s PPŠ na třídních schůzkách nebo konzultacích a prostřednictvím www stránek, žáci prostřednictvím třídních učitelů.

Obecné zásady PPŠ:

- 1) Vytvářet dobré klima školy.
- 2) Vytvářet optimální podmínky pro vzdělávání žáků.
- 3) Včas odhalovat a podchycovat poruchy vývoje, učení a chování u žáků.
- 4) Soustavně a pečlivě sledovat vývojové a individuální potřeby žáků.
- 5) Posilovat zdravou sebedůvěru žáků.
- 6) Učit žáky překonávat problémy a zátěžové situace.
- 7) Rozlišovat hierarchii hodnot.
- 8) Navázat úzký kontakt mezi školou a rodiči.
- 9) Propagovat a nabízet dětem sport i jinou zájmovou činnost pro smysluplné využití volného času (kroužky školního klubu, zájmové útvary školní družiny).
- 10) Ujasňovat žákům nenásilnou formou smysl života.

Je třeba se zaměřit na tyto oblasti:

- děti se zdravotními problémy
- žáky se specifickými poruchami učení
- žáky v riziku
- žáky, kteří rizikové chování vykazují

B. Pedagogové

- setkávání pedagogů 1. a 2. stupně
- vzdělávací semináře
- společná sportovní a kulturní setkávání
- sebevzdělávání, samostudium

C. Rodiče

- seznámení rodičů se všemi dokumenty
- aktivní účast rodičů na akcích školy
- spolupráce s třídním učitelem
- poradenský systém
- konzultační hodiny pedagogických pracovníků

7. Zásady, formy a realizace PPŠ

Zásady prevence spočívají

- v individuální práci s každou třídou,
- v aktivním zapojení třídního učitele,
- v kvalitně zpracovaném vnitřním řádu školy,
- ve spolupráci s rodiči.

Formy prevence jsou

- úzká spolupráce mezi rodiči, žáky a školou,
- poradenská činnost,
- odhalování specifických poruch učení a chování a následná náprava,
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu,
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám,
- široká nabídka školních a mimoškolních aktivit.

Realizace PPŠ

- Preventivní strategie v jednotlivých ročnících je obsažena v ŠPS.
- Všichni pracovníci školy se budou snažit, aby u žáků docházelo k postupnému zvyšování sociálních kompetencí, a budou podporovat jejich komunikační dovednosti.
- Škola se bude snažit o vytvoření pozitivního sociálního klimatu, prostoru pro smysluplné využití volného času dětí, o jejich výchovu k zodpovědnosti a za své zdraví a zdravý životní styl a snížení výskytu rizikových projevů v chování nabídkou volnočasových aktivit – výukou nepovinných předmětů a zájmových útvarů. (*Zájmové kroužky – Stolní tenis, Lego, Pohybová výchova – gymnastika, Fyzikální kroužek*)
- Ve školním roce budou po zkušenostech z minulých let zorganizovány projektové dny zdraví.
- Žáci nižších ročníků budou besedovat s odborníky z centra prevence a městské policie.
- V průběhu celého roku budou žákům nabízeny další aktivity dle aktuálních potřeb a nabídek institucí, se kterými spolupracujeme.
- Škola je dohodnuta na spolupráci s policií ČR, Městskou policií, jejíž pracovníci budou docházet do školy, monitorovat situaci a pořádat besedy se žáky.
- Školní řád je rovněž vnímán jako nástroj prevence.
- Učitelé budou v jednotlivých předmětech žáky vést k samostatnosti, toleranci a zodpovědnosti. Budou je učit spolupráci a vhodné komunikaci.
- Problematika rizikových projevů chování a reakce na ně bude průběžně zařazována především do třídnických hodin a do hodin Občanské výchovy, Výchovy ke zdraví. Člověk a jeho svět, Chemie, Tělesné výchovy.
- Škola bude využívat programů pro boj se šikanou a dalšími rizikovými jevy.
- Žáci si mohou volit své zástupce do školního parlamentu.

8. Realizace preventivního programu na jednotlivých stupních školy

Preventivní program na první stupni

Na prvním stupni má primární prevenci na starosti třídní učitel. Je v kompetenci třídních učitelů do jaké míry a v jakých předmětech bude realizovat PPŠ. Jedná se především o prvouku, přírodovědu a vlastivědu, dále pak o český jazyk, výtvarnou výchovu a tělesnou výchovu.

1. ročník - Člověk a jeho svět

- Řekne svoji adresu
- Jsem školák
- Naše škola a třída
- O přestávce, V budově školy - – vztahy ve třídě, pomoc spolužákům, vzájemná tolerance
- Cestou do školy
- Naše rodina, rodinná oslava
- Umíš se chovat?
- Práce a zábava
- Můj režim dne
- Lidské tělo, hygiena
- Zdraví a nemoci
- Úrazy, ochrana zdraví
- Správná výživa, zdravé zuby
- Den Země
- Chování v přírodě

2. ročník - Člověk a jeho svět

- Začíná škola, školní řád, cesta do školy
- Moje rodina
- OČMÚ – na silnici bezpečně, pravidla silničního provozu
- Mezilidské vztahy – šikana jako negativní jev, tolerance
- Roční období a rizika s nimi spojená
- Chování za mimořádných situací
- Domov a funkce rodiny
- Nebezpečí doma
- Práce ve skupině, role ve skupině, kooperace
- Člověk a jeho tělo
- Člověk ve zdraví a v nemoci – zdravý životní styl
- Rizikové chování
- Den Země

3. ročník

- Vnitřní řád školy, práva a povinnosti
- Vztah k místu, kde žijí, moje rodina
- Moji spolužáci – prevence šikany, pochvala, uznání, komunikace
- Pravidla bezpečného chování za mimořádných situací, Evropský týden mobility
- Bezpečné chování v modelových situacích dopravní výchovy, silniční provoz
- Zdravý životní styl, zdravá strava, pestrý jídelníček
- Ochrana osob za mimořádných situací

4. ročník – Člověk a jeho svět

- Vnitřní řád školy, klima třídy
- Moje rodina, moje město, můj domov
- Dopravní výchova – průkaz cyklisty, silniční provoz, bezpečnost, první pomoc, ETM
- Vztah k přírodě a vliv na ní
- Základní lidská práva, povinnosti, cítit se bezpečně, linka bezpečí
- dobré klima třídy, kooperace, vlastní postoj, sebehodnocení
- Intoxikace nebezpečnými látkami, léky, návykové látky
- prevence šikany, prevence kriminality, asertivní postoj k negativním projevům

5. ročník – Člověk a jeho svět, Pracovní výchova, Tělesná výchova

- Zásady bezpečnosti práce, první pomoc při poranění
- Vnitřní řád školy, práva a povinnosti
- Význam pohybu pro zdraví, zdravý životní styl
- Látky a jejich vlastnosti, zdravotní a sociální rizika návykových látek
- Ochrana životního prostředí
- Lidské tělo, volný čas
- Prevence závislostí a kriminality
- Sexuální výchova
- Osobní bezpečí
- Den Země, Dopravní výchova

Preventivní program na druhém stupni:

Práce na druhém stupni je velmi náročná na koordinaci, zejména proto, aby byla zařazena a probrána všechna témata. S tématy z oblasti primární prevence se pracuje zejména v hodinách Výchova ke zdraví, Občanská výchova, Přírodopis, Chemie, Český jazyk, Tělesná výchova, Výtvarná výchova, Hudební výchova.

6. třída

- Vnitřní řád školy, bezpečné klima ve třídě, práva povinnosti žáků
- Život v rodině, ve společnosti, ve škole, společenské chování
- Vandalismus
- Globální problémy, Červený kříž, Den Země, ekologická výchova
- Životní plány a cíle, řešení konfliktních situací
- Zdraví - duševní hygiena, tělesná hygiena, režim dne, odpovědné chování, pohlavní choroby, zdravý životní styl – stravovací návyky
- Základní lidské potřeby
- Bezpečné prostředí a chování ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, vztahy ve třídě, prevence šikany
- Rizika silniční a železniční dopravy
- Ochrana člověka za mimořádných

7. třída

- Vnitřní řád školy, bezpečné klima ve třídě, práva a povinnosti žáků
- Solidarita, mezilidské vztahy, ochrana osob za mimořádných situací, morálka
- Tolerance, zájmy, problémy lidské nesnášenlivosti, mravnost
- prevence kriminality, prevence šikany
- Den Země, zdravý životní styl – zdravé stravovací návyky, tělesná a duševní hygiena, kouření a alkohol
- Dopravní výchova – bezpečně na silnicích

8. ročník

- Vnitřní řád školy, práva a povinnosti žáků, zdravé klima ve třídě
- Tolerance, zájmy, problémy lidské nesnášenlivosti, mravnost
- Základní lidská práva, práva dítěte, poškozování lidských práv
- Problémy národností, náboženské, terorismus
- Globální problémy, Den Země, ochrana osob za mimořádných situací
- Prevence šikany
- Lidské tělo – zdravý životní styl, poruchy příjmu potravy, škodlivost návykových látek, alkohol, kouření, duševní hygiena
- Základní lidská práva, práva dítěte, poškozování lidských práv
- Ekologická výchova a její vliv na lidské zdraví, zneužívání návykových látek, bezpečnost v domácnostech,
- Kyberšikana, bezpečný internet

9. ročník

- Vnitřní řád školy, zdravé klima ve třídě, mezilidské vztahy, práva a povinnosti
- Tolerance, xenofobie, rasismus, extrémismus, antisemitismus, náboženství a sekty
- Prevence pohlavních chorob, antikoncepce
- Zdravý životní styl – poruchy příjmu potravy, zneužívání návykových látek, alkohol, kouření
- Prevence kriminality
- Prevence šikany
- Ochrana osob za mimořádných situací
- Den Země, zdravý životní styl

Rámcový časový harmonogram akcí:

Celoročně: „Škola bez hranic“ – spolupráce se ZŠ Klokočov, Spolupráce s centrem prevence Havířov – realizace preventivních programů dle aktuální nabídky pro školní rok 2018/2019

Preventivní besedy s městskou policií:

1. ročník – Bezpečně do cíle
2. ročník – Dopravní výchova
3. ročník - Dopravní výchova
4. ročník – Průkaz cyklisty
5. ročník – (NE)bezpečný internet
6. ročník – Pes není hračka
7. ročník – Prevencí proti kriminalitě
8. ročník – Právo jako pravidlo chování
9. ročník – Právo jako pravidlo chování

Témata ve spolupráci s Centrem prevence Havířov

1. Zdravá třída
2. Kdo jsem?
3. Svět jsme my
4. Šikana není dětská hra na šest!
5. Šikana, kyberšikana
6. Kouření, alkohol
7. Může za to droga!? I. část
8. Může za to droga!? II. část
9. AIDS
10. Poruchy příjmu potravy
11. Náboženství a sekty
12. Xenofobie, homofobie, rasismus
13. Extrémismus

- Září:** Terénní cvičení s prvky environmentální výchovy, školní podzimní výlety, Evropský týden mobility
- Říjen:** Středověké město Opava, Projekt zvířata + sbírka pro útulek, knihovnické lekce, výtvarná soutěž „Zebra se za Tebe nerozhledne“, Projekt 72 hodin
- Listopad:** Halloween na 1. stupni, Soustředění DPS Rozmarýnek, Týden prevence, slavnostní předávání slabikáře, divadlo loutek, návštěva muzikálu Jesus Christ Superstar (Ostrava)
- Prosinec:** Vánoční koncert školy, vánoční besídky, vánoční dílny, „Čertovská show“, Čertovské rejdní, knihovnické lekce
- Leden:** Pololetní sportovní klání, Skok do druhého pololetí – Den plný her
- Únor:** Lyžařský výcvik pro 7. ročník, „Němčina nekouše“ – projekt cizích jazyků
- Březen:** Den učitelů, projektový den Afrika, projektový den Zdraví
- Duben:** Den Země, Dopravní výchova a jízdy zručnosti, projektový týden Zdravý životní styl, poznávací výlet Beskydy, Projektový den „Finanční gramotnost“
- Květen:** jarní koncert školy, poznávací zájezd do Vídně, poznávací zájezd do Osvětimy
- Červen:** školní poznávací výlety, beseda Antisemitismus, letní sportovní klání, exkurze Osvětim, Památník Životice, Branný den

Dle aktuální nabídky a časových možností:

Exkurze Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy v OV- Porubě 6. a 9. roč

Exkurze Dlouhé Stráně – přečerpávající elektrárna 8.roč

Exkurze JA Dukovany + Tech. muzeum v Brně 9.roč

Tepelná elektrárna Dětmarovice 9. roč

Vítkovice – Dolní oblast, Nošovice- Hyundai 8. roč

Lanek, Důl Michal, TS Ha, Vítkovice Machinery Group + náborová akce 8. roč

Exkurze v IT firmě (Tieto) 9. roč

9. Školní parlament

Náš žákovský parlament se skládá z volených zástupců všech tříd na II. stupni, tzn. z 6. – 9. ročníku. Členové parlamentu jsou voleni svými spolužáky na třídnických hodinách na začátku daného školního roku. Parlament se schází minimálně jednou měsíčně. Pokud se připravuje nějaká akce v režii školního parlamentu, pak je to i vícekrát. Zvoleným dnem pro schůze parlamentu je pondělí a to od 14:00.

Cílem parlamentu je, aby se žáci podíleli na spoluvytváření pozitivního klimatu ve škole a podíleli se také na chodu školy. Parlament by měl být prostředkem pro výměnu informací mezi žáky jednotlivých tříd, vedením školy, učiteli a dalšími zaměstnanci školy. Zástupci parlamentu mohou prodiskutovávat jednotlivá témata a předkládat návrhy týkající se výukového procesu, dění ve škole, projektových dní a týdnů, školních a mimoškolních akcí. Členové parlamentu mohou předkládat své návrhy a dotazy na vedení školy, které se schůzek parlamentu účastní minimálně dvakrát ročně. Povinností každého zástupce parlamentu je informovat své spolužáky a třídní učitele o průběhu každé schůze parlamentu.

Základní pravidla

- Volba zástupců tříd do parlamentu probíhá demokratickým hlasováním či vzájemnou domluvou.
- Volební období je na jeden školní rok. V případě potřeby je možno zástupce během školního roku vyměnit.
- V parlamentu je zvolen předseda a místopředseda, kteří zastupují školní parlament při jednáních s vedením školy.
- Všichni členové mají stejná práva – předkládat návrhy, jejich změny a podílet se na řešení přednesených návrhů.
- Všichni členové parlamentu jsou si vědomi, že zastupují svou třídu a její názor.
- Podněty k jednání předávají spolužáci svým zástupcům na třídnických hodinách a v případě potřeby i mimo ní.

10. Spolupráce a Kontakty

Spolupráce s rodiči

- Škola bude spolupracovat s rodiči v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence. Tato problematika bude zařazována i na program třídních schůzek.
- Rodičům budou nabízeny propagační materiály z oblasti prevence, bude jim sdělen postup v případě výskytu problému v oblasti drogové prevence a šikany.
- Rodiče budou seznámeni s MPP.
- Rodiče budou informováni na webových stránkách školy a na třídních schůzkách.
- Rodiče mohou využívat konzultačních hodin všech pedagogických pracovníků školy.
- Výchovná opatření jsou sdělována písemně.

Školní poradenské pracoviště:

- tvoří jej výchovný poradce, metodik prevence a speciální pedagog, zaměřuje se především na poradenství v oblasti školního neúspěchu, výukových problémů, integrace žáků, volbě povolání a dalšího studia žáků

Spolupráce s institucemi a jejich kontakty:

1. PPP Havířov, Opletalova 602/5, Havířov – Šumbark, tel: 597 582 372, email: poradna@pppkarvina.cz
2. Centrum prevence, Přemyslova 1618/12, Havířov – Podlesí, tel: 599 505 335, email: sekretariat@ssmh-havirov.cz
3. Odbor sociálních věcí Havířov, Svornosti 2, Havířov – Město, tel: 596 803 149, email: paclova.milada@havirov-city.cz
4. SVP Karviná, Karviná - Fryštát, Vydmuchov 1835/10, tel: 552 301 679, 552 301 671, email: svp.karvina@seznam.cz
5. Policie ČR, Sv. Čecha 1, Havířov – Město, tel: 596 805 541, email: ka.oo.havirov1.sekretariat@pcr.cz
6. Městská policie, Balzacova 1190/2, Havířov – Město, tel: 596 803 11, email: posta@havirov-city.cz
7. Oblastní metodik preventivních aktivit (OMPA): metodik@pppkarvina.cz, tel.: 597 582 370
8. Krajský školský koordinátor prevence: Ing. Jan Broda - jan.broda@kr-moravskoslezsky.cz, tel.: 595 622 437
9. Manažer prevence kriminality Havířov: Mgr. Ivana Bigajová, bigajova.ivana@havirov-city.cz, 596 803 138
10. Systém včasné intervence: Zwyrtková Ivana 596 803 450, zwyrtkova.ivana@havirov-city.cz
11. KONTAKTY NA INSTITUTE NABÍZEJÍCÍ PREVENTIVNÍ PROGRAMY A VZDĚLÁVÁNÍ:
PPP Karviná: www.pppkarvina.cz (preventivní programy – metodik@pppkarvina.cz, vzdělávání) OS AVE Český Těšín: www.osave.cz (preventivní programy, vzdělávání) Centrum nové naděje, Frýdek Místek: www.cnnfm.cz (preventivní programy, vzdělávání) Slezská diakonie, Prevence ON LINE, Karviná: www.sdkabo.cz/nabizime (preventivní programy) Centrum prevence Havířov (Sociální služby Města Havířova, Poradna pro manželství a mezilidské vztahy), centrumprevence@ssmh-havirov.cz (preventivní programy, vzdělávání) Renarkon, Ostrava, www.renaron.cz (preventivní programy, vzdělávání) OS ZIP Havířov: www.zdrhovadlo.cz (preventivní programy) OS Resocia: www.resocia.cz (preventivní programy – resocia.spurny@seznam.cz, vzdělávací programy) OS Anabell: www.anabell.cz (preventivní programy, vzdělávání) Teen Challenge: www.teenchallenge.cz (preventivní programy, práce s drogově závislými)
11. Linka bezpečí – 116 11, www.linkabezpeci.cz
12. Linka bezpečí/Dětské krizové centrum – 241 484 149, 777 715 215
13. www.linkaduvery.cz
14. rodičovská linka – 840 111 113
15. Linka vzkaz domů – 800 111 113
16. Internet Helpline – 252 548 438
17. N8rodní linka prevence AIDS – 800 144 444
18. www.drogovaporadna.cz
19. www.sidliste.cz
20. www.adiktologie.cz
21. www.bezpecne-online.cz
22. www.atlinka.cz
23. www.bkb.cz
24. www.dds.winet.cz
25. www.minimalizacesikany.cz

26. www.modralinka.cz

27. www.nasedite.cz

Metodické učební materiály:

řekni drogám ne! – 3. díly, Oči hadů, Dokážete nekouřit?, Kouření a já, Prevence AIDS, Abeceda lidské sexuality

Zpracovala: Mgr. Daniela Navrátilová

Datum: 29. září 2021